

Система економічної безпеки підприємства: основні положення

Потапюк І. П., к.е.н.

Сіренко О.В., к.е.н.

Полтавська державна аграрна академія

Анотація. Розглянуто сутність економічної безпеки підприємства. Визначено мету формування системи економічної безпеки підприємства. Виділено принципи для ефективного функціонування системи економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: безпека, економічна безпека, система економічної безпеки підприємства, принципи системи економічної безпеки підприємства.

Abstract. The essence of economic security. Stated purpose of forming the system of economic security. Highlight principles for effective functioning of economic security.

Key words: security, economic security, economic security system, the principles of the system of economic security.

Головною складовою забезпечення безпеки підприємства загалом є економічна безпека суб'єкта господарювання. У перекладі з грецького «безпека» означає «володіти ситуацією», тобто, безпека – це такий стан суб'єкта, при якому ймовірність зміни властивих цьому суб'єкту якостей та параметрів його зовнішнього середовища незначна, менше певного інтервалу [1].

З огляду на це економічна безпека підприємства – це забезпечення такого стану функціонування підприємства, який передбачає досягнення позитивного економічного ефекту шляхом одержання прибутку та задоволення потреб споживачів.

Економічна безпека підприємства передбачає його стійкий розвиток, тобто збалансований і безупинний, що досягається за допомогою використання усіх видів ресурсів та підприємницьких можливостей, за якими гарантується найбільш ефективне їх використання для стабільного функціонування та динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам (загрозам) [2].

Головною метою економічної безпеки підприємства є гарантія його стабільного та максимально ефективного функціонування в нинішній час і високий потенціал розвитку в майбутньому.

В наш час підприємство, яке існує в умовах жорсткої конкуренції на ринку, а в українській реальності – і при високому ступені вираженості політичних, інвестиційних, валютних, технологічних та інших ризиків, змушене піклуватися про створення надійної системи економічної безпеки.

Мета формування системи економічної безпеки підприємства полягає в ефективному захисті життєво важливих економічних інтересів відповідного об'єкта безпеки від загроз.

Система економічної безпеки підприємства включає сукупність взаємопов'язаних заходів управлінського, економічного і правового характеру, що здійснюються керівництвом з метою захисту фінансових інтересів організації від реальних або потенційних загроз, які можуть привести до втрат

основних ресурсів.

Для ефективного функціонування системи економічної безпеки підприємства слід дотримуватися наступних принципів, серед яких [3]:

1. Системність, згідно з якою в організації економічної безпеки немає «важливих» та «неважливих» елементів.

2. Обґрунтованість. Обмеженість ресурсів захисту, як і всіх інших економічних ресурсів, вимагає глибокого науково-технічного обґрунтування рішень щодо забезпечення економічної безпеки.

3. Достатність. Обирати потрібно такі засоби економічного захисту, які є достатніми, щоб протистояти небезпеці. У той же час не потрібно вживати зайвих коштів. Кожен раз, коли вирішується питання захисту від безпосередньої загрози, суб'єкт вибирає модель поведінки щодо небезпеки в межах примусу, протидії, стримування і узгодження. Вибір конкретної моделі визначається рівнем небезпеки.

4. Гнучкість. Це здатність суб'єкта економічної діяльності швидко змінювати модель здійснення безпеки в залежності від характеру розвитку небезпеки.

5. Своєчасність. Підприємство повинне мати відпрацьовані моделі захисту відповідно до рівня розвитку небезпеки і своєчасно застосовувати їх спільно з моніторингом до конкретного стану небезпеки.

6. Бажання захисту. Не завжди окремі суб'єкти економічної діяльності бажають захищати власні економічні об'єкти. В першу чергу це притаманне злочинним елементам в структурах управління, які розглядають підприємство як «свій гаманець». Це є наслідком протиріч інтересів між власниками бізнесу і управлінським апаратом.

7. Уміння захищатися. Бажання захищатися має доповнюватися умінням, що призводить в результаті до реалізації планів безпеки.

8. Законність (правомірність) діяльності.

В цілому система економічної безпеки підприємства передбачає:

високу фінансову ефективність, незалежність і стійкість роботи підприємства;

розвиненість і конкурентоспроможність технологічної бази підприємства;

високий рівень організації управління підприємством;

жорсткий кадровий відбір;

забезпечення відповідності екологічним стандартам;

ефективний механізм правового регулювання всіх напрямків діяльності підприємства;

забезпечення інформаційної безпеки діяльності підприємства;

гарантії безпеки працівників підприємства, а також збереження їх майна і професійних інтересів.

Підводячи підсумки даного дослідження, варто зазначити:

1. Економічна безпека підприємства – це забезпечення такого стану функціонування підприємства, який передбачає досягнення позитивного економічного ефекту шляхом одержання прибутку та задоволення потреб споживачів.

2. Головною метою економічної безпеки підприємства є гарантія його стабільного та максимально ефективного функціонування в нинішній час і високий потенціал розвитку в майбутньому, а метою формування системи економічної безпеки підприємства є ефективний захист життєво важливих економічних інтересів відповідного об'єкта безпеки від загроз.

3. Основними принципами системи економічної безпеки є: системність, обґрунтованість, достатність, гнучкість, своєчасність, бажання захисту, уміння захищатися, законність (правомірність) діяльності.

Список використаних джерел:

1. Корчевська Л.О. Методологічні питання економічної безпеки підприємства / Л.О. Корчевська, Г.В. Жосан // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – Вип. 29. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Natural/Vetp/2010_29/10klosoe.pdf

2. Потапюк І.П. Теоретичні аспекти управління економічною безпекою підприємства / І.П. Потапюк, А.Т. Годловський // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №2 (13) , том 1. – 2016. – Харків: ХНАДУ, 2016. – С. 25-30.

3. Содержание системы экономической безопасности хозяйствующего субъекта [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.psj.ru/saver_people/detail.php?ID=75542.